

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ МЕНЕДЖМЕНТІ КАФЕДРАСЫ

Факультеттің Ғылыми кеңес мәжілісінде

БЕКІТІЛДІ

№ хаттама 2023ж

Факультет деканы _____ Б.Б.Мейрбаев

**«ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ВИКТИМОЛОГИЯ БОЙЫНША КЕҢЕС
БЕРУ» ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Мамандығы 7М01802 – «Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану»

2 курс, 5 кредит, күзгі семестр

Алматы, 2023

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын дайындаған Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының аға оқытушысы п.ғ.к., Әрінова Б.А.

Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

«_____» _____ 2023 ж., хаттама № _____

Кафедра меңгерушісі

_____ Әлқожаева Н.С.

**«ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ВИКТИМОЛОГИЯ БОЙЫНША КЕҢЕС БЕРУ»
7М01802-«ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ ӨЗІН-ӨЗІ ТАҢУ» МАМАНДЫҒЫ
БОЙЫНША 2 КУРС МАГИСТРАНТТАРЫНА АРНАЛҒАН
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

Емтихан – ауызша

Емтихан форматы-офлайн

Univer жүйесінде өткізіледі.

Кредит– 5

Қорытынды емтихан ауызша түрде жүргізіледі. Емтихан сұрақтары пән бойынша оқытылған дәріс, семинар және ДӨЖ тапсырмалары және оқыту нәтижелері түріндегі жетістік индикаторларымен сәйкестікте құрастырылды. Тақырыптық мазмұн талаптарға сай жүйеленген. Әр билет үш блокқа бөлінген сұрақтардан тұрады.

Бірінші блокқа оқыту нәтижелеріне сәйкес теориялық мәселелерді білу мен түсінуді бағалайтын жетістік индикаторлары түріндегі когнитивті құзыреттілік сұрақтары енеді. Бұл студенттердің пәннің білім мазмұнын түсінуі мен білімін көрсету қабілетін қамтиды.

Екінші блокқа ақпаратты қолдану және талдау іскерлігін бағалайтын функционалдық құзыреттілікті анықтайтын сұрақтар кіреді. Бұл студенттердің зерттеу аймағындағы дәлелдерді қалыптастыру мен негіздеу және мәселелерді шешу арқылы өз білімін қолдана білуі және түсінуін қарастырады.

Үшінші блокқа ақпаратты синтездеу және бағалау іскерлігін анықтайтын жүйелік құзыреттілік мәселелері кіреді. Мұнда студенттердің пікірлерді дәлелдеу, эссе жазу, шығарма жазу қабілеттері бағаланады. «Рухани-адамгершілік білім беру және өзін –өзі танудың» тарихи дамуы мен қалыптасуының теориялық-әдістемелік тұғырлары бойынша практикалық тапсырмалар беріледі.

Дайындалуға арналған тақырыптар:

1 тақырып. Әлеуметтік-педагогикалық виктимологияның теориялық әдіснамалық негіздері. Виктимология ұғымының қоғамдық бағыт және әлеуметтік құбылыс ретіндегі мәні: қалыптасуы мен дамуы.

2- тақырып. Виктимологияның түрлері, көп аспектілігі. Г.Гентинг, Б.Мендельсон, Э.Сатерленд, Г.Элленбергер және т.б теориялары. Виктимділік – тұлғаның қылмыс жәбірленушісіне айналып кету бейімділігі

3-тақырып. Виктимологияның басқа ғылымдармен байланысы : әдіснамалық тұрғылар мен ұстанымдар (тұлғалық, әлеуметтік-құрылымдық, қылмыстық, т.б.) Әлеуметтік жағымсыз жағдайлардағы құрбандардың типтері .

4-тақырып. Әлеуметтік-педагогикалық виктимологиядағы негізгі түсініктер; құрбандықтың түрлері. ҚР құқықтық, әлеуметтік , педагогикалық, психологиялық ресми нормативтік құжаттардың әлеуметтік-педагогикалық виктимологиядағы қолданысы.

5-тақырып. Әлеуметтік құрбандықтың объективті және субъективті факторлары. Әлеуметтік теңсіздік- виктимологиялық мәселелерді тудырушы себептердің бірі. Әртүрлі мәдениеттер жағдайындағы құрбандық.

6-тақырып. Тұлғаның бейімделуі және бейімделе алмауы туралы психоаналитикалық, гумандық, когнитивтік теорияларға түсінік. Мүмкіндігі шектеулі және мүгедек балалардың әлеуметтенуінің өзіндік ерекшеліктері.

7-тақырып . Жағымсыз отбасы баланың виктимділігінің ортасы ретінде. Ата- анасыз қалған балалардың әлеуметтенуі. Отбасының виктималдық жағдайлардағы (құқықтық, рухани, әлеуметтік, тұрмыстық, аралас неке мәселелерінің бала тәрбиесіне ықпалы, миграция, ұлтаралық кикілжің және т.б жауапкершілігі.

8-тақырып. Виктимологиялық жағдайлардың алдын-алудағы құқықтық, медициналық, ақпараттық кеңес түрлерінің әлеуметтік мәні. Г.Сельенің «Жалпы бейімделу синдромы» тұжырымдамасы.

9-тақырып. Әлеуметтік педагогикалық кеңес беру әдістері мен технологиясы. Әлеуметтік бейімделе алмаудың патологиялық, патологиялық емес, локальды және жаһандық түрлері: кеңес беру ерекшеліктері .

10-тақырып. Әлеуметтік педагогтің виктимологиялық жағдайлардағы кәсіби этикасы және конфиденциальдық мәселелері. Мигранттар мен босқындардың балаларының әлеуметтенуі виктимогендік мәселе.

11-тақырып. Құрбандыққа душар болған адамдарға әлеуметтік қолдау көрсету және оларды қорғау бойынша берілетін кеңес түрлері. Әлеуметтік педагог пен құқық қорғау органдары қызметкерлерінің виктимологиялық жағдайларда кеңес берудегі іс-әрекеттестігі және өзара ынтымақтастығы.

12-тақырып. Маргиналдық және әлеуметтік қауіп қатер мәселелері бойынша кеңес беру Құрбандардың ағымдағы қиындықтарда әлеуметтік бейімделе алмау проблемалары бойынша ата-аналарға кеңес беру.

13-тақырып. Әлеуметтік инфантилизм құрбандыққа бейім тұлғаның сипаты. Психологиялық жарақат алған құрбандарға әлеуметтік-педагогикалық кеңес берудегі Д. Стоттың диагностикалық бақылау картасы және т.б. әдістер мен тәсілдер

14-тақырып. Жасөспірімдерге виктимділіктен арылу бойынша кеңес беру және тренинг жүргізу әдістері. Мектеп оқушыларының виктимизациясының жас ерекшелік және гендерлік мәселелері.

15-тақырып Әртүрлі жағдайларға тап болған адамдарға әлеуметтік –педагогикалық кеңес берудегі адамгершілік қағидаларының орны. Құрбандылықтағы мінез-құлық кедергілері

Оқу әдебиеттері:

1. Ф., Валеева Р.А., Дроздикова-Зарипова А.Р., Калацкая Н.Н., Костюнина Н.Ю. Профилактика и коррекция виктимного поведения студенческой молодежи в Глобальной сети Интернет: теория, практика. - Казань: Издательство «Отечество», 2019. - 320 с.
2. Ривман, Д. В. Виктимология /Д.В. Ривман, В.С.Устинов. СПб. Питер, 2000. – 214 с.
3. Основы социально-педагогической виктимологии: Учебное пособие // Сост. Н. И. Бумаженко. – Витебск: Изд. УО «ВГУ им. П. М. Машерова», 2005.
4. Әлқожаева, Н. С. Әлеуметтік педагогика. оқу құралы - Алматы : Қазақ университеті, 2011. - 140 б.
5. Айтбаева А. Б. Әлеуметтік педагогика негіздері: оқу құралы.- Алматы, Қазақ университеті, 2011.-165бет.
6. Журлова, И. В. Социально-педагогическая виктимология : курс лекций / И. В.Журлова. – Мозырь : УО МГПУ им. И. П.Шамякина, 2010., 172 с.

Қосымша:

1. Алдакимова, О.В.Социально-педагогическая виктимология: учебно-методическое пособие / Алдакимова О. В. - Армавир : 2016. - 186 с
2. Таумышева Р.Е. Заң психологиясы. – Ақтөбе: «Қ.Ж.Жұбанов атындағы АӨМУ «Жұбанов университеті» баспасы, 2017ж. – 128 бет.

7. Андронникова О. О. Психологические границы виктимной личности / О. О. Андронникова, В. И. Волохова // Сибирский педагогический журнал. – 2018. – № 2. – С. 111–118. – 0,62 / 0,31 а.л. 27
8. Гаджиева А.А Учебное пособие (курс лекций) по дисциплине «Виктимология» для направления подготовки «Юриспруденция», профиль «Уголовное право». Махачкала: ДГУНХ, 2016. – 152 с.

Интернет-ресурстар

Емтиханға дайындығын бағалау, оқыту нәтижесі: Баға қою өлшемдері.

Балл	Жауап мазмұны
95-100 (А) 90-94 (А-) Өте жақсы	1. Емтихан сұрақтарына берілген жауап теориялық тұрғыдан нақты, толық жазылған. 2. Жауаптың мазмұны өзін-өзі тану туралы дұрыс мәлімет береді, практикалық ерекшеліктері сипатталған және толық шешілген. 3.1-2 блок жауаптары теориялық материалдарды жақсы игергендігін білдіреді. 4. Шығармашылық жұмыста қабілеттілігі көрінеді.
85-89 (В+) 80-84 (В) 75-79 (В-) 70-74 (С+) Жақсы	1. Емтихан сұрақтарына берілген жауап тақырыптың мазмұнына қойылатын талаптарға сай келеді. 2. Мазмұнында ашылмай қалған аспектілер бар. 3. Практикалық ерекшеліктері толық сипатталмаған. 4.1-2 блок жауаптары теориялық материалды 80% игергендігін көрсетеді.
65-69 (С) 60-64 (С-) 55-59 (D+) 50-54 (D) Қанағаттанарлық	1. Жұмыс орындалған, бірақ мазмұны толық ашылмаған. 2. Практикалық ерекшеліктері сипатталмаған. 3. Жауаптары қысқа, қосымша жүйелілікті, ақпараттың қисындылығын талап етеді.
25-49 (FХ) 0-24 (F) Қанағаттанарлықсыз	1. Емтихан сұрақтары бағдарламаға сәйкес емес. Жұмыс мүлде орындалмаған, теориялық қателер кездеседі. 2. Практикалық жауап мүлде жоқ. 3. Жауапта грамматикалық, терминологиялық қателер бар, логикалық жүйелілік бұзылған.